

خمینی (ره) دیدگاه‌ها و انتخابات ریاست جمهوری

آنان را تحت تاثیر ظواهر تحول پدید آمده قرار می‌دهد و عمق وجود این رهبران را ناشناخته نگاه می‌دارد و گاه به دلیل دافعه ایجاد شده و وجود سایه سنگین خصومت و بدگویی و حسادت ویژگی واقعی این شخصیت پوشیده می‌ماند. این مشکل در خصوص کسانی چون امام خمینی که نهضت آنان در زمان حیاتشان به پیروزی رسیده است، جدی‌تر و پیچیده‌تر می‌باشد.

انقلاب کم‌نظیری که امام رهبری کرد رستخیز بزرگی بود که امواج خروشان آن

سخن گفتن از امام خمینی بس دشوار است و این ویژگی تمام تاریخ‌سازان می‌باشد. آنان که با اندیشه‌های بلند خود از چنبره تباه‌کننده روزمرگی رهیده و جامعه خود را به قله افتخار رسانده‌اند. رهبرانی که منشا آثار عظیم در تاریخ اندیشه و سرنوشت بشری بوده‌اند و جامعه انسانی را با حرکت خود ده‌ها سال به پیش برده‌اند.

هیمنه و عظمت شخصیت این بزرگان به گونه‌ای است که گاه تحلیل‌گران را با سطحی‌نگری و قشری‌گری مواجه می‌سازد،

می‌نماییم که با توجه به برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در ماه جاری به دیدگاه‌های امام در مورد انتخابات و نقش مردم در آن و وظیفه مسئولان برگزاری این پدیده پردازیم.

واقعیت این است که در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران رأی مردم پایه و اساس حکومت است و تمام ارگان‌ها و مسئولان مشروعیت خود را از رأی مردم به دست می‌آورند و اعمال حاکمیت مردمی از این طریق حاصل می‌شود. این اعمال حاکمیت گاهی اوقات از طریق رأی مستقیم مردم مانند ریاست جمهوری، نمایندگی مجلس شورای اسلامی، نمایندگی خبرگان رهبری، عضویت در شورای شهر و پاره‌ای اوقات به طور غیرمستقیم هم چون رهبری، وزارت، ریاست قوه قضاییه و ... صورت می‌پذیرد.

با توجه به این نکات، انتخابات در جمهوری اسلامی ایران که مهم‌ترین وسیله اعمال حاکمیت مردم است دارای اهمیت بالایی می‌باشد و تمام اطراف قضیه اعم از مردم، برگزارکنندگان و ناظران دارای مسئولیت بالایی هستند و هر کدام باید سعی نمایند به بهترین وجه مسئولیت خود را به انجام برسانند.

از دیدگاه حضرت امام، مهم‌ترین وظیفه مردم در زمان انتخابات حضور فعال و سرنوشت‌ساز در پای صندوق‌های رأی است. ایشان رأی ملت را میزان و جمهوری اسلامی ایران را بدون رأی و حضور مردم بی‌معنی می‌داند. به همین دلیل و در این زمینه امام خمینی می‌گوید:

«روز سرنوشت‌سازی است، می‌خواهید زمام امور کشور را به یک کسی بدهید که موثر

جامعه بشری را دربر گرفت و دریای دل‌فسرده محرومان و تحقیرشدگان تاریخ را به تلاطم واداشت. این انقلاب دوستی‌ها و دشمنی‌های هم‌سنگ با عظمت خود برانگیخت و صف طویلی از حامیان و مخالفان در ابعاد مختلف به وجود آورد. دشوار بودن سخن گفتن و قلم زدن درباره امام از همین ویژگی برمی‌خیزد زیرا باید با روحیه علمی و بررسی منصفانه در این مورد تحقیق نمود و نتایج آن را در اختیار آیندگان قرار داد.

شخصیت امام خمینی به گونه‌ای است که بررسی آن نیاز به جامعیت محقق دارد زیرا او برآیند ویژگی‌هایی است که به ظاهر متضاد می‌نماید ولی در واقع چنین نیست. او فقیه‌ای است در قله بلند اجتهاد پویای اسلامی، فیلسوفی است ژرفانگر، عارفی است عامل، زاهدی است فرورفته در اعماق وادی پرراز و رمز سلوک عملی، ستیزنده‌ای است با زهد ریاکران و پارسانمایان دین‌فروش و مقدس‌مآبی متذسکان کج‌اندیش، مبارزی است خستگی‌ناپذیر با ظلم و بیداد و استبداد و استعمار و در نهایت، سیاستمدار آزاداندیشی است درد آشنا با درد همه محرومان و مستضعفان که با سیاست خود آنان را راهبری و به پیروزی می‌رساند.

این ویژگی‌ها ضروری می‌سازد که بررسی و تحقیق در ابعاد مختلف و با دقت تمام صورت گیرد تا شاید بخشی از شخصیت وجودی آن مرد بزرگ شناخته شود.

از آنجا که هر سال در خرداد ماه در حد توانمان به این کار بزرگ می‌پردازیم، سعی

در مقررات کشور می باشد، سهل انگاری نکنید و به پای صندوق ها بروید.» (۱)

در همین زمینه و در جای دیگر امام می گوید: « عزیزان من که امید نهضت اسلامی به شماست، در روز تعیین سرنوشت کشور بپاخیزید و به صندوق ها هجوم آورید و آرا خود را در آن ها بریزید.» (۲)

و در نهایت، امام خمینی با تاکید بر حضور مردم در صحنه و شرکت فعال در پای صندوق های رأی چنین می گوید:

« وصیت من به ملت شریف آن است که در تمام انتخابات، چه انتخاب رئیس جمهور و چه نمایندگان مجلس شورای اسلامی و چه انتخاب خبرگان برای تعیین شورای رهبری یا رهبر در صحنه باشند.» (۳)

با توجه به نکات مذکور و ضرورت فعال بودن مردم در زمان انتخابات، وظیفه برگزارکنندگان بیش از پیش سنگین تر می شود و آنان باید به گونه ای عمل نمایند که اشتیاق مردم به شرکت در انتخابات را افزایش دهند. وظیفه وزارت کشور که مجری انتخابات می باشد این است که با سلامت کامل انتخابات را برگزار نماید و رأی واقعی مردم را از صندوق بیرون آورد، وظیفه شورای نگهبان که نظارت بر اجرای انتخابات است نیز باید با دقت تمام و در چارچوب قانون و با توجه به مصالح نظام و خارج از برخوردهای سلیقه ای باشد. برای حصول به این مقصود راهی جز اقدام در چارچوب قانون توسط مجریان و ناظران وجود ندارد. در چنین شرایطی، انتخابات حالت رقابتی پیدا کرده و قدرت انتخاب مردم را بالا

برده و زمینه حضور هر چه بیشتر آنان را فراهم می سازد.

تاکید امام بر اجرای قانون و مساوی بودن تمام افراد و ارگان ها در برابر آن و اصرار به قانونی عمل کردن تمام ارگان ها ناشی از آگاهی ایشان به خسارات ناشی از اقدامات غیرقانونی است. ایشان در این زمینه چنین می گوید:

« ما می خواهیم یک حکومتی داشته باشیم که این حکومت قانون را ملاحظه نکند، حکومت قانونی باشد. آن حکومتی که تمام قوانین بشری را، تمام قوانین عالمی را زیر پا بگذارد و هر جوری دلش بخواهد با یک ملتی عمل نکند، ما با او مخالفت داریم، ما می خواهیم یک حکومتی باشد مثل حکومت اسلام که غیر از قانون هیچ چیز حکومت نکند، هیچ، قانون فقط حکومت بکند... آن هم قانون عدل، آن هم قانون صحیح، آن هم قانونی که برای رشد بشر است. برای صلاح بشر است.» (۴)

امام خمینی در جایی دیگر اقدام در چارچوب قانون را مورد تاکید قرار می دهد و چنین می گوید:

« من امیدوارم ... مملکت ما در سال آینده و در این سال در همین سالی که هستیم، مملکتی باشد که قانون فقط حکم کند. هیچ کس غیر قانون حکم نکند و تمام مجری قانون باشند و کسی در حدود غیرقانونی عمل نکند و همه در حدود خودشان عمل کنند.» (۵)

حساسیت امام در مورد اجرای قانون ناشی از بینش وسیع ایشان و خطرات ناشی از اعمال غیرقانونی و سلیقه ای است که گاه نظام را با بن بست جدی مواجه می سازد. این حساسیت

است، برای ایران امنیت واقعی در پی دارد که خواسته همه ملت ایران می‌باشد.

با توجه به نکات مذکور، جمله بسیار دقیق و حائز اهمیت امام خطاب به شورای نگهبان معنای خود را بیش از پیش پیدا می‌کند و جایگاه خود را حتی سال‌ها بعد از رحلت آن بزرگ به نمایش می‌گذارد. آنجا که می‌گوید:

«کسانی که احتیاط یا وسوسه در امر انتخابات می‌کنند، بهتر است کمال احتیاط را برای حفظ حیثیت جمهوری اسلامی و اسلام نمایند.» (۶)

امید است با اهتمام به رهنمودهای امام، مردم، مجریان، ناظران و کلیه دست‌اندرکاران انتخابات ریاست جمهوری به بهترین وجه به وظایف قانونی خود عمل کرده تا رئیس جمهوری انتخاب شود که بتواند حافظ منافع ایران و مردم در سطح جهان باشد.

دکتر سید محمد صدر

در شرایط فعلی و با توجه به موقعیت بین‌المللی ایران و فشارهای وارده بر کشور، به‌ویژه در ارتباط با موضوع انرژی هسته‌ای، افزایش می‌یابد و جمهوری اسلامی ایران نیاز به مشروعیت و پایگاه مردمی گسترده‌تر دارد تا بتواند از حقوق حقه ملت در جامعه بین‌الملل به بهترین وجه دفاع نماید. این ویژگی در شرایطی حاصل می‌شود که انتخابات ریاست جمهوری رقابتی باشد و نحل‌های مختلف فکری موجود در جامعه کاندیدای خود را داشته باشند و مردم از بین آن‌ها فرد مورد نظر خود را انتخاب نمایند. ضرورت حصول به این موقعیت، قانونی عمل کردن شورای نگهبان در تعیین صلاحیت نامزدها و پرهیز از سلیقه‌ای عمل نمودن است. در چنین شرایطی رئیس‌جمهور انتخاب شده مشروعیت مردمی دارد که نتیجه آن مشروعیت بین‌المللی خواهد بود. این مشروعیت که ناشی از پایگاه مردمی قوی نظام

زیرنویس‌ها

۱. صحیفه نور. ج ۱۱. تهران: مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ ۱۳۶۱: ۸۵.
۲. صحیفه نور. ج ۱۲. تهران: مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ ۱۳۶۱: ۳.
۳. صحیفه نور. ج ۲۱. تهران: مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ ۱۳۶۱: ۱۸۷.
۴. کوثر، ج ۲. تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)؛ ۱۳۷۱: ۲۱۵.
۵. صحیفه نور. ج ۱۴، تهران: مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ ۱۳۶۱: ۱۴۸.
۶. صحیفه نور. ج ۲۰. تهران: مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ ۱۳۶۱: ۲۰۷.